

N:o 37.

Ank till Riksd. Kansli d. 19 Febr. 1867, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion (N:o 56) om en underdånig framställning till Kongl. Maj:t, att Kongl. Maj:t ville för Riksdagen framlägga Lagberedningens förslag till civillag.

Uti ett till Andra Kammaren ingifvet memorial har Herr *B. W. Hessle*, hufvudsakligen med åberopande af de olägenheter bristen på en codifierad lag medförde, och på i öfrigt anförda skäl, hemställt, att Riksdagen måtte ingå till Kongl. Maj:t med *underdånig anhällan*, »det Kongl. Maj:t behagade till Riksdagens pröfning successivt eller balk efter balk framlägga Lagberedningens förslag till allmän civil-lag med de modifikationer i detaljer, som kunna påkallas af förändrade tidsförhållanden och utvecklade rättsåsigtern»; varande motionärens förmodan, att på sådant sätt hela civillagen hunne på fyra års tid blifva antagen, enär, med lagverkets afdelande i fyra grupper, deraf den första skulle omfatta giftermåls- och ärfdabalkarne, den andra jorda- och byggnings-, den tredje handels- och utsöknings-samt den fjerde rättegångsbalken, hvarje Riksdag borde medhinna en grupp, hvarvid dock början borde ske med handels- och utsökningsbalkarne, såsom eft motionärens förmenande de af behovet mest påkallade; och har Kammaren öfv detta memorial infordrat Lag-Utskottets yttrande.

Utskottet anser sig redan deraf förhindradt understödja motionären, att e t tillstyrkande af hans framställning nödvändigt förutsätter en närmare granskning åtminstone af hufvudgrunderna i det ifrågavarande förslaget, som icke numera b - finner sig i samma ställning till lagstiftningens ståndpunkt i landet, som då d t först framlades. Lika med motionären får Utskottet erinra, att det är mer n fyratio år sedan Lagkomitéen blef färdig med sitt förslag till civillag. Den revision deraf, som uppdrogs åt den s. k. Lagberedningen hade medhunnits år 184 .

En återblick på dessa decenniens lagstiftningsarbete inom vårt land visar ic e allenast de förändringar, som egt rum, utan ock huruledes arbetet måst gå st

för steg, samt att, hvad äfven synes ligga i sakens natur, det gifves en gräns, utöfver hvilken det icke kan fortskyndas. Också blef genast, efter det Lagkomitéén afgifvit sitt förslag till civillag, i anseende till den mängd förändringar i den äldre lagen, som Komitéén föreslagit, den anmärkning framställd och af mången biträdd, att det icke kunde vara för ett samhälle nyttigt, utan måhända tvärtom vådligt, att på en gång företaga en så beskaffad omskapning af hela lagen, emedan det åtminstone kunde befaras, att lagen, som dock borde utgå från folkets tänkesätt, vanor och behof, länge förblefve främmande för folket, som skulle efterlefva honom, ja äfven för domaren, som borde tillämpa honom. Det nya lagverket, hvars värde Utskottet ingalunda underskattar, har tjenat till ledning vid de ombildningar, vår lag i många viktiga stycken under det sista fjerdedels-århundradet undergått; och enahanda gagn kommer detta verk otvifvelaktigt äfven framgent att utöfva; men de flera stycken, som återstå att pröfva, medhinnas för visso icke på den tid motionären förutsätter.

Utskottet har emellertid inhemtat, att, till följd af särskilda underdåniga framställningar från Rikets Ständers sida vid föregående riksdagar om utarbetande af vissa lagförslag af större omfattning, dessa ärenden för närvarande bero på Kongl. Majts pröfning; och med anledning af det sätt hvarpå Kongl. Majt tillvägagått vid utarbetande af de lagförslag, som i sednare tider för riksdagarne framlagts, hyser Utskottet den öfvertygelse, att Kongl. Majt, i den mån sådant medhinnas, söker befordra de lagfrågor, hvilka ännu tarfva behandling, till en nöjaktig lösning, hvadan Utskottet icke anser lämpligt tillstyrka Riksdagen att till Kongl. Majt ingå med en ytterligare påminnelse i ämnet, utan hemställer Utskottet vördsamt,

att Herr Hessles ifrågavarande motion må lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 8 Februari 1867.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Reservationer:

af Herr *Hasselrot*: »Då jag icke kan dela den af Utskottet uttalade åsigt, att, under nuvarande förhållanden, sedan civillagen under nära ett halft sekel utgjort föremål för landets utmärktaste juristers pröfning, och sedan de viktigaste

bestämmelser i civillagförslaget, såsom om giftorätt, arfsrätt, testamentsrätt och om börd redan blifvit i gällande lag intagne, — det kunde vara för samhället vådligt att nu på en gång företaga den af motionären föreslagna kodifiering af lagen och jag befarar att ett bifall till Lag-Utskottets Utlåtande kunde anses in-
nefatta ett godkännande af nämnda åsigt, hvilket åter möjligen kunde hafva till följd att lagförslagets kodifiering, såsom enligt Utskottets åsigt obehöflig och vådlig, blefve aldeles undanskjuten, samt man dessutom har sig bekant, att civil-lagförslagets pröfning utgör ett hos Justitie-departementet balanceradt ärende, får jag vördsamt hemställa:

att Riksdagen, förvissad derom att Kongl. Maj:t åt ifrågavarande viktiga ärende egnar nödig omsorg, förklarar att motionen ej till någon Riksdagens åtgärd föranleder.

af Herrar *Bovin* och *Rosenqvist*.

N:o 38.

Ank. till Riksd. Kansli d. 19 Febr. 1867, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring i nu gällande lag angående åktenskapsförord, mannens målsmansrätt för hustrun och giftorätt i bo.

De ämnen, som genom nedan omförmälda motioner gjorts till föremål för Riksdagens pröfning, hafva med hvarandra sådan inre gemenskap, att Lag-Utskottet, hvars utlåtande öfver motionerna blifvit af Andra Kammaren infordradt, anser sig böra öfver dem på en gång sig yttra. Ty de grundsatser, som göra sig gällande beträffande den egendomsgemenskap emellan äkta makar, i lagen bör erkännas, måste ovilkorligen afses, då fråga uppstår, huru mannens målsmans- och förvaltningsrätt beträffande hustruns enskilda egendom skall bestämmas.